

VERLOREN ONSCHULD

door Mark-Jan Zwart

Bij het eerste kraaien van de haan werd ik wakker. Met een ruk dwong ik mijzelf overeind te gaan zitten. Ik sloeg de wollen deken open en zette mijn voeten op de koude, houten vloer. De planken kraakten. Achter mij hoorde ik hoe Frederique zich kreunend omdraaide. Ik hield mijn adem in. Mijn vrouw mocht niet wakker worden. Vragen zouden het alleen maar moeilijker maken. Met ingehouden adem luisterde ik totdat ik haar rustige ademhaling weer hoorde.

Op mijn tenen liep ik naar de deur. In het voorbijgaan greep ik mijn kleren van de stoel. Toen gleed ik geruisloos naar buiten. De dag was aangebroken om de duisternis te verdrijven. Vandaag zou ik er voorgoed mee afrekenen.

Laag over de velden hing een dikke nevel die werd verlicht door het gouden licht dat aan de horizon verscheen. Ik rook de overweldigende bloesemgeur van de boomgaarden die ons dorp omringden. Het was een prachtige ochtend en dat bracht mij in verwarring. Ik had een troosteloze dag in gedachten gehad, met een eindeloze, grijze lucht die mijn uitzichtloosheid zou weerspiegelen. Ik besloot mij er niet door van de wijs te laten brengen en versnelde mijn pas.

Al snel zag ik de kromme bomen in de verte opdoemen. In de ochtendschemering kregen de bomen de aanblik van enorme grafzerken. Ik huiverde. Ik was er sinds die gruwelijke dag nooit meer geweest. Lang geleden had Clemens, mijn schoolvriendje, mij verteld dat het een verblijfplaats van demonen is. Hij had deze wijsheid van zijn lelijke buurvrouw. "En zij kon het weten, want zij is een heks," had mijn vriend er stellig aan toegevoegd.

's Avonds in bed had ik dit angstig aan mijn vader verteld. Hij had gelachen. Wat had ik me toen opgelucht gevoeld. Als mijn vader lachte, was het goed.

“Wij dienen de Heer van hemel en aarde. Dat weet je toch?”

Ik had bedeesd geknikt.

“Wij zijn niet bang voor demonen of lelijke vrouwtjes.”

“Maar luister goed, Jean,” had mijn vader ernstig gezegd, “er ligt daar tussen de bomen een gevaarlijk meer verscholen. Zul je me beloven dat je er nooit komt?”

Ik had mijn vader diep in zijn ogen aangekeken. “Dat beloof ik, pap.” Een loze belofte, zou later blijken. En demonen uit die plaats zouden mij wel degelijk komen plagen. Nacht in, nacht uit. Tot op vandaag.

Inmiddels had ik het bos bereikt. Tussen de bomen zag ik hier en daar een schittering flikkeren. Ik hoorde water ruisen. Dat moest het hoger gelegen meertje zijn, waarop de beek uitliep. Afgaande op het geluid van het water koos ik mijn weg tot ik aan de rand van het meer stond. Het water was omringd door bomen waarvan de wortels de oever vormden en de takken voorover bogen in het water.

Ik volgde de waterrand en kwam zo bij de steile helling waar het water via kleine stroompjes wegliep naar het lager gelegen meertje dat er donker en stil bij lag. Glijdend en steun zoekend met mijn ellebogen liet ik mij naar beneden zakken totdat ik weer op effen grond stond. Ik had mijn bestemming bereikt. Mijn hart bonkte in mijn keel van angst. Voor mij strekte zich het grauwe water uit van de poel des doods.

Met trillende vingers begon ik mijn kleren los te knopen. Kledingstuk na kledingstuk liet ik van mij afglijden totdat ik spiernaakt naast het water stond. Zo moest het gaan. Een vreemde herinnering drong zich aan mij op. Ik zag het tafereel van de kruisiging uit het platenboek van mijn moeder. Misdadigers aan een kruis waren ook zo goed als naakt. Mijn schuld betaal ik ook naakt, bedacht ik bitter en stapte het water in.

Het water was ijskoud. Overmeesterd door angst deed ik een paar flinke stappen en gooide mijzelf in het water. De plotselinge kou benam mij de adem. Hijgend probeerde ik mijn ademhaling weer onder controle te krijgen en begon toen te zwemmen.

Halverwege het meer bleef ik roerloos liggen. Het moment was gekomen. Ik ontspande mijn benen en voelde hoe ik direct naar beneden begon te zakken. Nu moest ik geen lucht meer happen, dan zouden mijn longen zich als een luchtzak vullen en mij drijvend houden. Het water steeg tot boven mijn mond. Ik zou nog een teug lucht op kunnen snuiven, maar ik deed het niet. Mijn neus verdween onder water, mijn ogen, mijn haar. Boven mij zag ik het grauwe licht dansen op het wateroppervlak. Langs mijn been gleed een schubbige, klamme huid. Ik wilde schreeuwen, maar durfde mijn mond niet te openen. Mijn hoofd bonsde en zwarte vlekken dansten voor mijn ogen. Toen raakten mijn voeten een warboel van glibberige stengels. Met mijn laatste krachten wist ik mijn voeten in de natuurlijke ketenen te steken. Het wachten was begonnen.

Wij waren die woensdagmiddag wild naar huis gerend. Er hing storm in de lucht en mijn broertje en ik voelden een zucht naar avontuur, maar thuis hing een benauwende sfeer. Moeder had weer zware hoofdpijn en lag op bed. Toen wij stommelend en lachend binnenkwamen, had zij boven met de stoel op de vloer gestampt. Wij wisten dat we stil moesten doen.

Eerst had ik een boek gepakt en Robin was bezig geweest met zijn houtsnijwerk, maar al snel begon ons dat te vervelen. We besloten het veld in te gaan, op zoek naar eendeneieren. Daar wilden we moeder blij mee maken.

Voor we er erg in hadden, stonden we aan de rand van het verboden bos.

“Ik beloof het pap.” De herinnering aan mijn belofte had om de eerste plaats gestreden met mijn verlangen naar spanning en avontuur. Mijn belofte verloor.

“Zullen we eens gaan kijken?” vroeg ik achteloos aan Robin. Hij slikte. Ik zag dat hij bang was, maar zich groot hield. Ik wachtte zijn reactie niet af en baande mij een weg door de takken. Robin volgde mij als een trouwe hond. Zo bereikten we het hoger gelegen meertje. Uitgelaten keken we naar het stromende water. We liepen naar de helling en sprongen baldadig naar de overkant van het meertje, terwijl wij onze voeten op de gladde stenen zetten die verspreid lagen tussen de waterstroompjes. Aan de andere kant zakten we de heuvel af en klommen daar in een grote wilg. Hadden we dat maar nooit gedaan.

Lui lagen wij op de brede takken van de boom die tot over het water hingen. Robin pakte zijn houtsnijwerk uit zijn zak en begon met zijn zakmes in het hout te kerven. Houtschilfers

dwarrelden naar beneden en bleven op het zwarte water drijven. Ik staarde ernaar en voelde hoe mijn ogen zwaar werden.

Een geweldig gekraak schrikte mij op. Voor mijn ogen zag ik Robin nog net voorbij flitsen. Zijn gezicht was vertrokken in een angstige kramp. Nog voor ik mij besepte wat er gebeurde, verdween hij met een plons in het water. Het water spatte op tot in mijn gezicht. Schreeuwend liet ik mij uit de boom zakken en spurtte naar de waterkant. Een kring van golven verspreidde zich naar alle kanten van het meer. De tak waar Robin op had gezeten, dreef in het midden. Robin zelf was nergens te zien. Huilend en roepend om mijn broertje stapte ik het meer in en waadde door het water tot ik tot aan mijn middel nat was. Als ik bij de tak wou komen, zou ik moeten zwemmen. Doodsbang liet ik me helemaal in het water zakken en begon naar de tak te zwemmen. Ondertussen graaide ik met mijn armen onder het wateroppervlak om het lichaam van Robin te vinden. Radeloos bleef ik zo minutenlang rondzwemmen, terwijl ik om mijn broertje gilte. Het bleef doodstil. Uiteindelijk zwom ik huilend naar de kant, waar ik jammerend om Robin ben blijven roepen.

Mijn voeten schoten los. Een onbedwingbare kracht duwde mij omhoog. Proestend kwam ik boven. Mijn longen stonden wijd open en gierden lucht naar binnen. Het licht boven mij flitste alle kanten op. Mijn armen voelden loodzwaar, maar mijn benen traptten razend op en neer. Iedere vezel in mijn lichaam vocht om te overleven. Maaiend met mijn armen wist ik de oever te bereiken, waar ik me vastgreep aan een boomwortel. Ik bleef op mijn buik liggen, naakt, nat en halfbewusteloos.

Ik was die middag alleen terug naar huis gegaan. De gevonden eendeneieren had ik weggegooid. Als in een roes kwam ik thuis.

“Waar is Robin?” vroeg vader.

“Geen idee. Ik ben eendeneieren gaan zoeken. Robin was nog thuis toen ik wegging.” Zo begon mijn leven vol leugens.

Langzaam kwam ik weer bij bewustzijn. Op mijn knieën kroop ik de kant op. Water en speeksel dropen uit mijn mond. Ik huilde en mompelde om Robin. Ik had hem toen niet kunnen redden en nu had ik niet kunnen delen in zijn lot, hoe ik daar ook naar verlangde.

Die vreselijke middag had ik niet geweten wat ik moest doen. Eigenlijk stond ik op het punt terug naar huis te gaan om te vertellen wat er gebeurd was, toen ik midden in het meer een opgeblazen hemd omhoog zag komen. Zonder na te denken sprong ik opnieuw in het water. Ik was bezeten door het idee dat ik Robin nog levend uit het water zou halen. Ik had beter kunnen weten.

Het hele dorp heeft dagenlang naar Robin gezocht, natuurlijk ook bij de meertjes. Ik wachtte thuis, verscheurd door spanning, tot ze weer terug kwamen. Niemand vond het graf.

Met een plank heb ik tussen de bomen een diep gat gegraven en Robin erin gelegd. Hoe ik dat heb kunnen doen, weet ik nog steeds niet. Was het angst? Wilde ik mijn ouders de dood van Robin besparen? Zijn verdwijning moet nog meer pijn gedaan hebben dan zijn dood.

Ik richtte mij op handen en voeten op. Dit is een last die ik mijn leven lang zal moeten dragen, besefte ik mij wanhopig. Vader en moeder zijn inmiddels dood. Robin is dood. Alleen ik ben achtergebleven met mijn verschrikkelijke geheim.

Ik kon me er niet toe zetten het graf opnieuw te zoeken. Troosteloos liep terug naar het water. Toen viel het me pas op dat de wilg waar we op hadden gezeten, was omgevallen, geveld door de dood. Er stak alleen nog een rotte stronk omhoog. Ik ging erop zitten, boog voorover, legde mijn hoofd tussen mijn knieën en staarde naar de grond. Wat moest ik nu nog doen?

Mijn oog viel op iets roodkleurigs dat naast mijn tenen uit de modder stak. Ik bukte en trok ik het uit de modder. Mijn hart sloeg over. In mijn hand lag het zakmes dat Robin altijd trouw bij zich had gedragen. Hoe was het mogelijk? Huilend drukte ik het koele metaal tegen mijn borst als een kostbare schat die ik nooit meer los zou laten.

Minutenlang bleef ik zo zitten alsof ik Robin zelf vasthield. Toen wierp ik mij op mijn knieën. Graaiend in de modder voelde ik aan ieder takje en vormeloos brokje hout en smeed het daarna weer weg. Ik leek wel gek geworden. Mijn blote lijf zat vol smerige modderstrepen. Ik moet hiermee stoppen, bedacht ik mij, terwijl ik nog een vies houtblokje oppakte. Plotseling voelden mijn vingers glad gesneden hout. Ik

bekeek het blokje goed. Het zat vol aangekoekte modder. Vlug stapte ik naar het water en spoelde het hout schoon. De modder liet los en onder het water zag ik een prachtig gevormd dier tevoorschijn komen. Ik voelde een onbeschrijflijke vreugde opwellen. Met zachte bewegingen aaide ik het beestje schoon. Ik draaide en kantelde het zodat het helemaal schoon zou worden. Toen zag ik dat er onder de voet een paar letters in het hout waren gekerfd. Ik haalde het snijwerk uit het water en las: *voor mijn broer Jean*. Robin had een schitterend kunstwerk achtergelaten.

Ik lachte en huilde tegelijkertijd. Een intens verlangen steeg op uit mijn diepste binnenste. Ik strekte mijn armen en bekeek het prachtig uitgesneden dier in het licht van de ochtendzon. Het was een lammetje. Natuurlijk, een lammetje.